

УДК 001(477)«19/20»
ББК 72(4Укр)63
В 54

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2019. – Вип. 50. – 282 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Базалук О.О. – доктор філософських наук, професор

Доброскок І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Скляренко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Солопко І.О. – кандидат фізико-математичних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

- більші можливості контролю якості навчання, які передбачають проведення дискусій, чатів, використання самоконтролю, відсутність психологічних бар'єрів;
- відсутність географічних кордонів для здобуття освіти. Різні курси можна вивчати в різних навчальних закладах світу [4, с. 31].

Вже наголошувалися позитивні сторони дистанційного навчання для людей, що живуть у віддалених районах країни, а також для тих, кому по тих або інших причинах не вистачає часу на здобування освіти по традиційній схемі. До достоїнств дистанційного навчання відноситься також і той факт, що студент може сам вибирати час навчання, а також самостійно визначати інтенсивність і тривалість занять. Студент дистанційного навчання не прив'язаний до жорсткого розкладу. Будь-які труднощі та проблеми можуть бути вирішені у будь-який момент по електронній пошті. Можна також зв'язатися зі своїм викладачем в режимі on-line і поставити йому всі питання на тему, що цікавить вас. При системі дистанційного навчання зникає небезпека того, що оцінка буде винесена «з пристрасцю».

Висновки. Безумовно, система неідеальна. Перш за все, проблематична ідентифікація студента – перевірити, хто складає іспит, поки неможливо. Проте прагнучи виправляти недоліки, учбові заклади, що практикують дистанційне навчання, включають в курс і обов'язкову очну сесію, в ході якої студенти складають обов'язкові очні іспити, пред'являючи документ, підтверджуючий особу того, що здає іспит. Крім того, для організації учбових і екзаменаційних телеконференцій буває недостатньо пропускної спроможності телефонних ліній. Ще одна особливість, яка може негативно сприйматися студентами: системі дистанційного навчання зникає безпосередній контакт між викладачем і студентом [3, с. 328].

Але якщо, виникають чинники, де студент просто не може відвідувати звичайні заняття, чи то по стану здоров'я, чи через роботу, чи через інші важливі обставини, то на допомогу приходять саме дистанційне навчання. І на нашу думку це дуже велика перевага, яка надає можливість кожному навчатися враховуючи його зайнятість індивідуально.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Москаль Ю. Світові тенденції розвитку заочної та дистанційної вищої освіти / Ю. Москаль // Психологія і суспільство. – 2008. – № 3. – С. 116–122.
2. Дідик Ю. С. Дистанційне навчання. Рекомендаційний бібліографічний покажчик / Ю. С. Дідик, О. М. Львович. – К. : Державна бібліотека України для юнацтва, 2006. – 23 с.
3. Кудрявцева С. П. Міжнародна інформація : навч. посіб. / С. П. Кудрявцева, В. В. Колос. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2005. – 400 с.
4. Васюк О. Теоретико-методичні аспекти організації дистанційної освіти / О. Васюк // Вісник Книжкової палати України. – 2011. – № 2. – С. 30–32.

УДК 378.174

*Юлія Решітник, Ярина Лампіка, Олександра Сокур
(Умань)*

ВИКОРИСТАННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИКИ

Розглядаються методи підвищення інтересу і знань студентів (учнів) на заняттях з фізики за допомогою використання моделей змішаного навчання.

Ключові слова: змішане навчання, інформаційні технології, взаємодія, гнучкість, сучасні тенденції.

Methods of increasing the interest and knowledge of students on physics classes through the use of mixed learning models are considered.

Key words: blended learning, information technologies, interaction, flexibility, current trends.

Змішане навчання, або *blended learning* – сучасна освітня технологія, в основі якої лежить концепція об'єднання технологій традиційної системи навчання (робота в аудиторіях, вивчення теоретичного матеріалу) і технологій електронного навчання, що базується на нових дидактичних можливостях, що надаються ІКТ та сучасними навчальними засобами. Застосування в педагогічній практиці принципів змішаного навчання дозволяє викладачеві у досягненні наступних цілей:

1) розширення освітніх можливостей студентів (учнів) за рахунок збільшення доступності та гнучкості освіти, врахування їх індивідуальних освітніх потреб, а також темпу і ритму освоєння навчального матеріалу;

2) стимулювання формування активної позиції студента (учня): підвищення його мотивації, самостійності, соціальної активності, в тому числі в освоєнні навчального матеріалу, рефлексії та самоаналізу і, як наслідок, підвищення ефективності освітнього процесу в цілому;

3) трансформування стилю педагога: перехід від передачі знань до інтерактивної взаємодії з студентами (учнями);

4) індивідуалізація і персоналізація освітнього процесу, коли студент (учень) самостійно визначає свої навчальні цілі, способи їх досягнення, враховуючи свої освітні потреби, інтереси і здібності, а викладач виконує роль помічника і наставника.

В даний час в мережі Інтернет існує велика кількість інструментальних середовищ для реалізації моделей змішаного навчання, що використовують засоби інформаційних (засоби комунікацій – електронна пошта, дошка оголошень, вебінари, форуми; засоби для створення онлайнового контенту з фізики; телекомунікаційні засоби тестування і оцінювання в режимі онлайн; мультимедійні курси з фізики, розміщені в Інтернет; віртуальні фізичні практикуми і модулюючі середовища з фізики; кейс-технології) та педагогічних технологій з метою підвищення його ефективності.

Модель змішаного навчання не передбачає радикальної відмови від класичної моделі, оскільки очна освіта дає важливі мовні, соціокультурні навички і має емоційну складову, а стає лише підходом, який навчальні заклади можуть застосовувати «тут і зараз», актуалізуючи навчально-виховний процес.

Основними елементами моделі змішаного навчання в процесі вивчення фізики є лекційні та практичні заняття, семінари, практичні завдання (самостійні та контрольні роботи, реферати, доповіді та ін.), навчальні матеріали (підручники, методичні посібники), онлайн спілкування (чат, форум, e-mail), індивідуальні та групові онлайн проекти, віртуальна класна кімната, аудіо та відео лекції. Викладач має представити свої електронні матеріали у вигляді чітко структурованої, наглядної та ефективної навчальної інформації, яка буде зручною для розуміння та сприйняття учнями, а для цього викладачу потрібно на достатньо високому рівні володіти навичками використання інформаційно-комунікаційних технологій в своїй діяльності.

Основне завдання викладача в моделі змішаного навчання - це компетентно розробити курс і розподілити навчальний матеріал. Електронний блок повинен містити проекти для роботи в групі, творчі, лабораторні та практичні завдання, довідкові матеріали і посилання на додаткові матеріали в мережі Інтернет, проміжні та контрольні тести, а також завдання підвищеної складності для обдарованих студентів (учнів).

Перспективи змішаного навчання, на наш погляд, полягають в реалізації моделі «перевернутого навчання», коли базовий матеріал і стандартні завдання студенти (учні) освоюють дома в процесі електронного навчання, а відпрацювання невирішених питань та розв'язання завдань високої складності здійснюються очно, в аудиторії. Для організації такого навчання слід підготувати навчальні відеоматеріали або інформаційні ресурси для опрацювання студентами (учнями) нового навчального матеріалу або закріплення вже вивченого. Навчальне відео та інші використовувані ресурси слід доповнювати чіткими інструкціями і завданнями, або ж запропонувати дітям скласти декілька запитань, які стосуватимуться теми, що вивчається, або окремих фрагментів переглянутого відео. При

«перевернутому навчанні» викладач буде бачити рівень успішності кожного студента (учня) в процесі виконання практичних завдань і зможе вчасно допомогти.

Варто також вже під час перших «перевернутих уроків» пояснити дітям ціль і специфіку методу, а також звернути увагу на те, як багато залежить від підготовки. Саме в такий спосіб можна переконати їх, що технологія «перевернутого навчання» є дієвим засобом саморозвитку особистості студента (учня), формування їх життєвої компетентності та дозволяє істотно покращити показники успішності.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Кривонос О.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчанні : навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 182 с.

2. Терещук С. І. Змішане навчання як нова парадигма фізичної освіти // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. Педагогічні науки. 2017. Вип. 146. С. 186-191.

УДК 373.3:316.46

Анна Савченко
(Київ)

ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ: СУТНІСТЬ ТА ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ В УМОВАХ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У даній статті йдеться про поняття «лідерські якості» та процес їх формування в період навчання в початковій школі. Висвітлюється низка проблем, які постають перед учителем в освітньому процесі. Розглядається декілька способів розвитку в учнів початкової школи лідерських якостей.

Ключові слова: початкова школа, лідерські якості, освітній процес, програма, індивідуальний підхід.

In this article we are talking about the concept of leadership qualities and their formation in a junior schoolboy. It also covers a number of problems faced by the teacher during the educational process. In addition, the article examines several possible methods that will contribute to the development of the spirit of leadership and quality of children.

Key words: elementary School, pupils, method, leader, learning process, curriculum, individual approach.

Поняття «лідерські якості» з'явилося в ХІХ столітті та швидко набуло наукового визнання. У сучасному трактуванні лідерами є особистості, здатні організувати колектив та спрямувати всі його зусилля на досягнення поставленої мети. Проте, щоб цього досягнути потрібно не лише працювати над собою, а першочергово зрозуміти, які якості притаманні лідерам.

На думку Юлії Зелінської [8], громадської діячки та івент-менеджера, існує 5 лідерських якостей:

- натхнення;
- рішучість;
- емоційний інтелект;
- вольовитість;
- психічне здоров'я.

Виявлення лідерських здібностей розпочинається з дитинства, зокрема з періоду навчання в дошкільному освітньому закладі та в навчальній школі. Найкращим способом виявлення, формування й розвитку лідерських якостей є процес навчання. Свого часу з

<i>Тетяна Артеменко</i>	
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО МОВЛЕННЄВОГО СПІЛКУВАННЯ	112
<i>Людмила Бегас</i>	
ФОРМУВАННЯ УСПІШНИХ ПЕРЕДУМОВ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ СТУДЕНТІВ	117
<i>Валентина Вертугіна, Олена Грицеляк</i>	
ПОТЕНЦІАЛ МУЗИКИ У ФОРМУВАННІ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКА	120
<i>Орест Гук, Андрій Грабинський</i>	
ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	123
<i>Наталія Дмитревич</i>	
ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: СУТНІСТЬ, ПРОЦЕС РЕАЛІЗАЦІЇ, ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	127
<i>Оксана Зай</i>	
СПІЛЬНА РОБОТА КЕРІВНИКА ГРУПИ, ВИХОВАТЕЛЯ ГУРТОЖИТКУ ТА БАТЬКІВ ПО ВИХОВАННЮ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА	131
<i>Владислав Коблик, Ольга Ковальчук</i>	
ВЗАЄМОДІЯ «ВИКЛАДАЧ – СТУДЕНТ» НА ДОСВІДІ США	135
<i>Василь Копань, Ніна Хуторянська, Антоніна Беженар, Ірина Селезньова, Володимир Копань</i>	
ТЕОРІЯ ВИПАДКОВИХ БЛУКАНЬ І ХРИСТІЯНСЬКА ЕТИКА	137
<i>Ігор Пурис, Ольга Ковальчук</i>	
ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗВО	140
<i>Юлія Решітник, Ярина Лампіка, Олександра Сокур</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИКИ	141
<i>Анна Савченко</i>	
ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ: СУТНІСТЬ ТА ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ В УМОВАХ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	143
<i>Діана Суїнова, Анна Суїнова</i>	
ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ	147
<i>Юлія Трушина</i>	
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЕКТНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	149
<i>Марина Шеян</i>	
МОТИВАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ЗДОРОВ'Я ЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	152
ПСИХОЛОГІЯ	
<i>Лілія Брагіна</i>	
АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ДО УМОВ НАВЧАННЯ У КОЛЕДЖІ	154
<i>Оксана Керусова, Олександр Кузьменко, Інна Шеремет</i>	
ЗМІНИ СТРЕСОВИХ РЕАКЦІЙ У ЖІНОК, ХВОРИХ НА РАК МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ	157
<i>Валерія Коник</i>	
ОСОБЛИВОСТІ СТРАХІВ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ, ЩО ВИХОВУЮТЬСЯ СОЦІАЛЬНИМИ БАТЬКАМИ	158
<i>Марина Міщенко, Віталій Вінярський</i>	
ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ	161
	164